

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **28 Temmuz 2025**

Sayı: **12944**

31701

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.07.2025

Barış BEKTAŞ

Konya Milletvekili

İnternet, günümüzde yalnızca dijital bir lüks değil; eğitim, sağlık, ekonomi, kamu hizmetleri ve sosyal hayatın temel altyapılarından biri olarak kabul edilmektedir. Hızlı ve kesintisiz internet bağlantısı; bilgiye erişim, uzaktan eğitim, e-ticaret, dijital kamu hizmetleri, yapay zekâ uygulamaları ve daha birçok alan için vazgeçilmezdir. Dolayısıyla internet hızının düşük olması, bireylerin ve işletmelerin dijital çağda rekabet edebilme kapasitesini doğrudan etkilemekte; bilgiye erişim eşitsizliğini derinleştirmektedir.

Ocak 2025 tarihli Speedtest Global Index raporuna göre Türkiye, sabit internet hızında 49,11 Mbps ortalama ile 153 ülke arasında ancak 101. sırada yer alabilmiştir. Küresel sabit internet hız ortalaması 97,61 Mbps seviyesindeyken, Türkiye'nin upload (yükleme) ortalaması yalnızca 14,36 Mbps'tir. Mobil internette de Türkiye 66,04 Mbps ortalama ile 104 ülke arasında 58. sırada kalmış, dünya ortalaması olan 91,24 Mbps'nin oldukça gerisinde seyretnmiştir. Türkiye bu göstergelerle Bangladeş, Fildişi Sahili gibi ülkelerin dahi gerisinde kalmaktadır.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) 2024 yılı 3. Çeyrek Pazar Verileri Raporu'na göre ülkedeki fiber altyapı uzunluğu sadece 588 bin kilometreye ulaşabilmiş, sabit internet abonelerinin yalnızca %38,1'i fiber hat üzerinden hizmet alabilmektedir. Abonelerin %50'den fazlası hâlen eski xDSL altyapısını kullanmaktadır.

Fiber altyapının yavaş gelişmesinde Türk Telekom'un yıllardır sahip olduğu tekeli imtiyaz hakkı önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır. Diğer servis sağlayıcıların fiber hizmet verebilmesi için Türk Telekom'un altyapısına bağımlı kalması, sektörde rekabeti kısıtlamakta ve fiyatları yukarı çekmektedir. Bu durum hem teknolojik ilerlemeyi hem de vatandaşların kaliteli ve uygun fiyatlı internet hizmetine erişimini sınırlandırmaktadır.

Ayrıca Aralık 2020 tarihli yasal değişiklikle fiber kazı izinlerinin büyükşehirlerden alınarak ilçe belediyelerine devredilmesi, özellikle metropollerde fiber yaygınlığını ciddi ölçüde yavaşlatmıştır. Yatırım ve bürokrasi arasındaki dengenin bozulması, dijital kalkınma açısından risk teşkil etmektedir.

Fiber Gelişmişlik Endeksi 2024 verilerine göre Türkiye, dünyada 93 ülke arasında ancak 61. sırada yer almakta ve "orta gelişmişlikte" sayılmaktadır. Avrupa Birliği ve OECD ülkeleriyle kıyaslandığında bu durum hem dijital eşitlik açısından hem de ulusal ekonomik rekabet gücü bakımından ciddi bir geriliktir. Tüm bu yapısal sorunlara rağmen Türkiye'de internet fiyatları, asgari ücretle kıyaslandığında birçok Avrupa ülkesinden daha pahalıdır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de sabit internet kullanıcılarının teknolojiye göre dağılımı nasıldır? Fiber altyapıdan yararlanan abone oranı nedir? Son 5 yıldaki değişim nasıl seyretmiştir?
2. Fiber altyapının il ve ilçe bazlı dağılımı nasıldır? Kişi başına düşen fiber altyapı uzunluğu en düşük olan 10 il hangileridir?
3. 2020 yılında çıkarılan düzenleme ile fiber kazı izinlerinin ilçe belediyelerine devredilmesinin ardından fiber yayılım hızında bir yavaşlama yaşanmış mıdır? Yaşandıysa bu konuda hangi önlemler alınmıştır?
4. Türk Telekom'un fiber altyapı imtiyaz hakkının 2026'da sona ereceği göz önüne alındığında, bu sürecin yeniden yapılandırılmasına dair bakanlığınızın stratejisi nedir? Türk Telekom'a yatırım yükümlülüğü getirilecek midir?
5. Diğer internet servis sağlayıcılarının (TurkNet, Vodafone, Superonline vb.) bağımsız fiber altyapı yatırımlarını artırmaları için teşvik mekanizması kurulması planlanmakta mıdır?
6. Türkiye'de sabit internet pazarında rekabet ortamının iyileştirilmesi için bugüne kadar atılan somut adımlar nelerdir?
7. Sabit internet hizmetlerinde "altyapıyı işleten ile hizmeti satan şirketin aynı olması" durumunun rekabeti engellediği eleştirilerine katılıyor musunuz? Bu durumu gidermek için yapısal düzenleme planınız var mıdır?

8. Türkiye genelinde asgari ücretle kıyaslandığında sabit internet fiyatlarının alım gücüne oranı nedir? AB ortalamasıyla kıyaslandığında Türkiye hangi sırada yer almaktadır?
9. 5.5G teknolojisinin yaygınlaştırılması için yapılan çalışmalar nelerdir? 2026 yılında bu teknolojinin tüm yurttan hizmete açılacağı yönündeki beyanların alt yapısal ve ekonomik karşılığı nedir?
10. 5G ve 5.5G geçişi için kamu-özel sektör işbirliği modelleri, yatırım planları ve yerli üretim hedefleri hakkında bilgi verir misiniz?